

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 415/2024-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Strémy, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, proti uzneseniu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV pod ČVS: ORP-392/1-VYS-B4-2022 z 22. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva nebyť stíhaný inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV (ďalej len „OR PZ“) pod ČVS: ORP-392/1-VYS-B4-2022 z 22. augusta 2023. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a zároveň prikázať Okresnej prokuratúre Bratislava IV (ďalej len „okresná prokuratúra“) „zrušiť obvinenie s poukazom na nezákonné trestné stíhanie“. Požaduje tiež priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa OR PZ (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod ČVS: ORP-392/1-VYS-B4-2022 z 22. augusta 2023 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. l) Trestného zákona.

3. Riadny opravný prostriedok proti označenému rozhodnutiu vyšetrovateľa okresná prokuratúra uznesením zo 14. novembra 2023 zamietla ako nedôvodný.

4. Návrhu sťažovateľa na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ktorým sa domáhal zrušenia uznesenia vyšetrovateľa o vznesení

obvinenia z 22. augusta 2023 a uznesenia okresnej prokuratúry zo 14. novembra 2023, generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) nevyhovelo, pretože ho považoval za nedôvodný, o čom sťažovateľa informoval upovedomením č. k. IV/1 Pz 71/24/1000-7 zo 16. apríla 2024.

II. Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ uznesenie okresnej prokuratúry zo 14. novembra 2023 považuje za formalistické a bezobsažné, v odôvodnení len odcitovala ustanovenia Trestného poriadku, k sťažnostným námietkam sa nevyjadřila, len stroho odkázala na odôvodnenie uznesenia vyšetrovateľa, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnila bez potreby jeho ďalšieho opakovania. Nestotožňuje sa s tvrdením okresnej prokuratúry, že vznesenie obvinenia je dôvodné a v súlade so zákonom.

6. Uznesenie vyšetrovateľa z 22. augusta 2023 o vznesení obvinenia je podľa sťažovateľa nezákonné z dôvodu, že neexistuje dostatočne odôvodnený záver, že skutok skutočne spáchal a že tento vykazuje znaky trestného činu. Dovtedy vykonané dôkazy sú podľa neho nedostatočné pre ďalšie pokračovanie v trestnom stíhaní, pretože váha a pomer dôkazov počas vyšetrovania nezosilneli. Vyšetrovateľ tak postupoval v rozpore s § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Ide o rozhodnutie vydané bez dostatočného preverenia, resp. vykonania dôkazov v rámci trestného stíhania.

7. Z uznesenia o vznesení obvinenia podľa sťažovateľa vyplýva zjavná selekcia získaných dôkazov a rozpor skutočností, ktoré sa mu kladú za vinu, so skutočnosťami v odôvodnení rozhodnutia. Neboli v ňom rozvedené zistené skutočnosti, ktoré možno označiť za strohé sumarizovanie. Uznesenie trpí podozrením zo svojvôle, nezákonnosti a nepreskúmateľnosti. Je zaťažené chybami spôsobujúcimi jeho nejasnosti a neúplnosti skutkových zistení, v dôsledku ktorých sa vyšetrovateľ nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, čo *per analogiam* viedlo aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu.

8. Sťažovateľ sa domnieva, že orgány činné v trestnom konaní v rozpore s § 2 ods. 10 Trestného poriadku vychádzali z princípu formálnej, a nie materiálnej pravdy. Zo strany vyšetrovateľa išlo len o myšlienkový konštrukt, ktorý nie je výsledkom spoľahlivo získaných dôkazov. Nie je zrejmé, na základe čoho sa skutok obvinenému sťažovateľovi kladie za vinu a ako sa má proti tomu brániť. Dovtedy vykonané dokazovanie nenasvedčuje dôvodnému podozreniu, že sa skutok stal, tak ako sa sťažovateľovi kladie za vinu.

9. Sťažovateľ je presvedčený, že dôkazy nie sú postačujúce na preukázanie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom na vydanie uznesenia o vznesení obvinenia.

10. Sťažovateľ svoju argumentáciu zhrnul, že v trestnom konaní vedenom proti jeho osobe neboli splnené zákonné podmienky na vznesenie obvinenia; nebol vyšetrovateľom zistený skutkový stav veci, o ktorom by neboli dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na vznesenie obvinenia, pritom vyšetrovateľ ani dozorový prokurátor pri objasňovaní relevantných okolností a vykonávaní dôkazov nepostupovali objektívne; vyšetrovateľ ani dozorový prokurátor správne nevyhodnotili všetky dôkazy; sťažnosť proti vneseniu obvinenia bola dozorovým prokurátorom zamietnutá v rozpore so zákonom; z dovtedy zistených skutočností nevyplýval dostatočne

odôvodnený záver, že by skutky spáchal sťažovateľ, dokonca ani, že sa skutky, tak ako sú popísané v skutkovej vete obvinenia, vôbec stali.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva nebyť stíhaný inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon podľa v čl. 17 ods. 2 ústavy, uznesením vyšetrovateľa ČVS: ORP-392/1-VYS-B4-2022 z 22. augusta 2023, ktorým bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie.

12. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04).

13. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

14. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu vyšetrovateľa z 22. augusta 2023 podal riadny opravný prostriedok, o ktorom následne rozhodla okresná prokuratúra uznesením zo 14. novembra 2023. Právomoc okresnej prokuratúry na preskúmanie postupu a rozhodnutia vyšetrovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti ústavným súdom.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

16. Pokiaľ sťažovateľ mal v úmysle ústavnou sťažnosťou napadnúť aj rozhodnutie okresnej prokuratúry zo 14. novembra 2023 (v ústavnej sťažnosti sťažovateľ neoznačil spisovú značku dotknutého konania okresnej prokuratúry a nepriložil ani predmetné rozhodnutie ako prílohu, avšak podľa zistenia ústavného súdu išlo o uznesenie č. k. 1Pv 126/22/1104-32, pozn.), o čom by mohla svedčiť skutočnosť, že sťažovateľ v úvode ústavnej sťažnosti za „porušovateľa“ základného práva označil aj okresnú prokuratúru (aj keď na druhej strane v návrhu na rozhodnutie

ústavného súdu, t. j. petite ústavnej sťažnosti požiadavka na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa označeným rozhodnutím a vôbec okresnou prokuratúrou úplne absentuje), potom je potrebné uviesť, že aj tu platí obdobný záver ako v časti odôvodnenia tohto rozhodnutia týkajúcej sa uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia.

17. Sťažovateľ tak proti rozhodnutiu vyšetrovateľa, ako aj uzneseniu okresnej prokuratúry podal generálnemu prokurátorovi návrh na zrušenie právoplatného rozhodia v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, v ktorom mal nepochybne možnosť domáhať sa preskúmania tých istých námietok, aké uplatnil aj v konaní pred ústavným súdom.

18. Návrh na zrušenie právoplatného uznesenia prokurátora alebo policajta (vyšetrovateľa) v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku ústavný súd vo svojej judikatúre považuje za účinný právny prostriedok nápravy, ktorý sťažovateľovi priznáva zákon, t. j. Trestný poriadok na ochranu jeho základných práv (napr. II. ÚS 446/2011, III. ÚS 187/2016, II. ÚS 425/2017, IV. ÚS 158/2018).

19. Podľa názoru ústavného súdu generálny prokurátor disponoval vo vzťahu k ochrane základných práv sťažovateľa takými oprávneniami (a zároveň aj povinnosťami), ktoré boli spôsobilé naplniť všetky atribúty podstaty, účelu a významu princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 *in fine* ústavy.

20. Rozsah právomoci generálneho prokurátora tak vo vzťahu k uplatneným námietkam sťažovateľa proti rozhodnutiu a prípadnému postupu okresnej prokuratúry v danej veci jednoznačne umožňoval prijať záver, že aj v súvislosti s touto časťou ústavnej sťažnosti by existoval dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

21. Prípadnému preskúmaniu upovedomenia generálneho prokurátora č. k. IV/1 Pz 71/24/1000-7 zo 16. apríla 2024 ústavným súdom bráni absencia takejto požiadavky zo strany sťažovateľa, ktorá by bola jasne a zreteľne prezentovaná v jeho ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ žiadnym spôsobom (ani len náznakom) neatakuje postup a upovedomenie generálneho prokurátora, a to ani v navrhovanom petite rozhodnutia, ani v rámci ním uvedeného katalógu porušovateľov jeho základných práv a napokon takýto jeho prípadný úmysel nemožno dedukovať ani zo samotného textu odôvodnenia ústavnej sťažnosti.

22. Ústavný súd, akceptujúc autonómiu vôle navrhovateľov, ak zákon o ústavnom súde vyslovene neuvedie inak, nemá možnosť rozhodovať *ultra petitem* a rozširovať individuálnu ochranu ústavnosti nad rámec, ktorý navrhovatelia požadujú (navrhujú). Bez aktívneho prístupu navrhovateľov ústavný súd zásadne nie je oprávnený ani povinný prijímať výroky, ktorých sa navrhovatelia v petite nedomáhali, hoci by sa javili ako účinný prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Preto treba za osobitne dôležitú považovať náležitosť návrhu spočívajúcu v tom, že navrhovateľ musí uviesť, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (m. m. III. ÚS 419/2018, I. ÚS 90/2021).

23. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom tohto návrhu, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto

vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu však môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde; pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd (I. ÚS 514/2020, I. ÚS 90/2021).

24. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že postup a upovedomenie generálneho prokurátora ústavnoprávnemu prieskumu nemohol, a preto ani nepodrobil, a to s prihliadnutím na absenciu zmienených podmienok nevyhnutných pre taký postup v zmysle záveru predchádzajúceho odseku.

25. Záver o nemožnosti rozšírenia návrhu na rozhodnutie ústavným súdom platí aj vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa o porušení ním v odôvodnení ústavnej sťažnosti stroho spomenutých iných – ďalších základných práv podľa ústavy (čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 5, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a nasl., čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49, čl. 50 ods. 3), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1, čl. 39, čl. 40 ods. 3) a práv podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 1, čl. 7, čl. 8 v spojení s čl. 13, čl. 14] a podľa Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (čl. 14 a čl. 15), prípadne porušenia čl. 152 ods. 4 ústavy.

26. Všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu (III. ÚS 349/2015). Zákon o ústavnom súde v ustanoveniach upravujúcich osobitné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 123 ods. 1) stanovuje, že navrhovateľ – sťažovateľ – musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen uvedením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, akým konkrétnym postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia ústavnej sťažnosti má vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky o návrhoch sťažovateľov ani nemôže rozhodovať (napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 279/07, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 131/2012, III. ÚS 26/2016 a iné).

27. V danej veci ide práve o prípad, keď sťažovateľ porušenie ním úsečne vymenovaných práv nijako skutkovo nekonkretizoval, t. j. nepodporil tomu priliehavou ústavnoprávne významnou a súvzťažnou argumentáciou (osobitne to platí k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní, základného práva na obhajobu, a podobne aj ostatných práv). V takom prípade ústavný súd považuje tvrdenie sťažovateľa o porušení iných práv (príp. iným subjektom), zvlášť uvedených

v odôvodnení ústavnej sťažnosti mimo petit návrhu, iba za súčasť jeho argumentácie (pozri napr. III. ÚS 443/2017). V tejto časti totiž ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, pôsobí celkom zjavne nedostatočne, keďže jej chýba relevantné odôvodnenie [§ 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde], čo predstavuje nedostatok zakladajúci dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (podobne III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018). V súvislosti s uvedeným nedostatkom a jeho rozsahom ústavný súd pripomína, že ho nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 77/08, III. ÚS 357/2010, I. ÚS 547/2016, I. ÚS 432/2016). Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale jej esenciálnych obsahových náležitostí (ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 58/2019, I. ÚS 346/2019, I. ÚS 351/2019).

28. Ústavný súd nad rámec už uvedeného vo vzťahu k svojej právomoci podrobiť ústavnoprávnomu prieskumu napadnuté uznesenie o vznesení obvinenia a prípadné ďalšie rozhodnutia so vznesením obvinenia súvisiace (t. j. rozhodnutia okresnej prokuratúry a generálneho prokurátora) poukazuje na svoju rozhodovaciu činnosť, v ktorej predstavil základné ústavnoprávne východiská, ktoré je nevyhnutné zobrať na zreteľ pri prieskume podstaty vznesenia obvinenia v prípravnom konaní zo strany obvinených. V tejto súvislosti napr. vo veci sp. zn. IV. ÚS 212/2022 zdôraznil, že právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda, ako už bolo spomenuté (pozri bod 12 odôvodnenia tohto uznesenia), právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavná sťažnosť má byť podávaná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

29. Pokiaľ sa sťažovateľ už v tomto štádiu trestného konania z dôvodov uvedených v podanej ústavnej sťažnosti v podstate domáha revízie postupu a určenia skutkových a právnych dôvodov, ktoré viedli k vzneseniu obvinenia, ústavný súd už v obdobných prípadoch opakovane zdôraznil, že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd

podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 197/08, I. ÚS 314/09).

30. Ústavný súd v okolnostiach danej veci konštatuje, že trestná vec sťažovateľa sa v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu nachádzala v tzv. prípravnom konaní, v ktorom sťažovateľ má príležitosť brániť sa proti vznesenému obvineniu spôsobom dostupným v jednotlivých fázach a štádiách trestného konania, pritom o dôvodnosti, a teda aj zákonnosti a ústavnosti jeho trestného stíhania meritórne zatiaľ nerozhodoval všeobecný súd. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (po eventuálnom podaní obžaloby) ako obžalovanému právne účinným spôsobom namietat' porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou (I. ÚS 107/2022). Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú nielen z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého dielu (dozor prokurátora), ale aj z III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku (I. ÚS 756/2016, I. ÚS 619/2016, IV. ÚS 612/2018, I. ÚS 77/2019).

31. Ústavný súd sumarizuje, že sťažovateľ má v systéme trestného konania k dispozícii účinné prostriedky na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie všeobecným súdom oprávneným konať v prípade podania obžaloby a neskôr aj v prípadnom odvolaní či dovolaní. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc iných orgánov verejnej moci. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

32. V nadväznosti na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je v danej fáze trestného konania podaná predčasne, a preto je potrebné ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 107/2022, IV. ÚS 531/2022, IV. ÚS 185/2023, I. ÚS 613/2023)

33. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu